

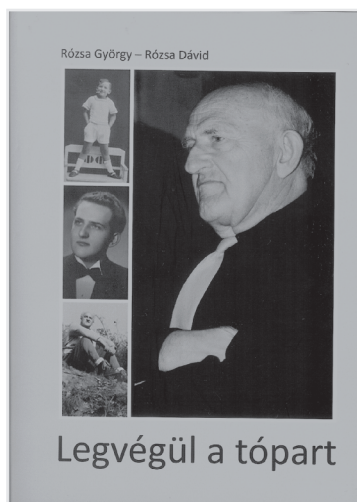

Legvégül a tópart

Az év elején jelent meg Rózsa Györgynek (1922–2005), az MTA Könyvtár 1960–1996 közötti főigazgatójának életrajza az MTA Könyvtár és Információs Központ és a KSH Könyvtár közös kiadásában. Unokája, Rózsa Dávid készítette el ezt az életútinterjú alapuló szöveget, melyet eddig publikálatlan családi fényképek és dokumentumok, több mint négyszáz tételes bibliográfia és névmutató egészít ki.

Az MTA KIK főigazgatója, Monok István így ajánlja a könyvet figyelmünkbe: „Több szempontból is fontos, érdekes kötet a két Rózsa szerzőségi közléssel ellátott munka. Napjainkban, amikor az előttünk járók életművéről lekicsinylően szokás beszélni, társadalmilag és emberileg aláznak meg építő generációkat, akik két kezükkel kaparták ki az országot a II. világháború romjai alól, üdítő látni egy könyvet, amellyel az unoka tiszteleg nagyapja munkássága, emberi és szakmai teljesítménye előtt. Rózsa György felkészült tudós, közéleti szereplő volt, jó könyvtáros szakember és – ez a könyvnek egy következő rétege – a személyes sorsát (de milyen!) megélt ember. Kortörténet, szakma, emberiesség. Ezeket találja a kötetben az olvasó.” (9. p.)

Rózsa Dávid, a kötet társszerzője – aki a szerkesztés mellett a monogramjával jegyzett lábjegyzetekben, illetve a *Bevezetésben* és az *Utóhangban* is megszólal – az érettségi után, 2000 nyarán és őszén beszélgetett nagyapjával, és készített hangfelvételeket a találkozásokról. Az eredmény: közel ötven órás hanganyag, melynek átírata majdnem 800 oldalt tett ki. Ebből készült – a magánéleti vonatkozású részletek kihagyásával – a könyv (*Őn*)életrajz két kézre alcímmel, melynek első részét még életében jóváhagyta az elbeszélő. Néhány esetben a nagyapa műveiből vett vendégszövegek is bekerültek a műbe. A végső változat csak később készült el, és 2014-ben nyílt lehetőség

Legvégül a tópart : (Ön)életrajz két kézre / Rózsa György, Rózsa Dávid ; [a névmutatót kész. Pásztor Angelika, Rózsa Dávid] – Bp. : MTA Könyvtár és Információs Központ ; KSH Könyvtár, 2014. – 262 p. : ill. ; 22 cm
ISBN 978-963-235-465-1

a publikálására. Dávid egy riportban a könyv címéhez is (*Legvégül a tópart*) megadja a kulcsot: „Nagyapám Genfben csodálatos helyeket ismert meg. Élete végéig mondogatta, hogy ha ötösünk lesz a lottón, kiköltözünk a Genfi-tó partjára és ott fogunk élni. Bár ez nem következett be, ezen a vidéken zártam le nagyapám történetét.” (Budai Polgár, 2015. 5. sz. 16. p.)

A Bevezetésben először Rózsa György rövid pályaképét kapjuk, majd a kötet születésének körülményeit ismerjük meg. (Itt mond a társszerző–szerkesztő köszönetet mindenkinek, aki segítségére volt munkája során.)

A kötet felépítése rendkívül arányos. A három fő rész – A kirekesztés formái, „éjfél és hajnal közt”, Kényszerpályám emlékezete – négy-négy alfejezetre oszlik. A szövegeket sikerült „jól megszerkeszteni és megfogalmazni úgy, hogy mégis” a nagyapa „hangján szólaljon meg a történet”.

A közel 160 oldalas önálló részletes bemutatása meghaladná a szűkre szabott terjedelmet, így az ismertetés csak néhány elemét ragadja ki.

Az első részben (*A kirekesztés formái*) az elődök, rokonok és a szülők bemutatása után a nagyváradi és a bukaresti évek eleve-
nednek meg, majd a budapesti évek következnek, köztük a tragikus 1944-es év, a Kasztner-vonat, a német (Bergen-Belsen) és a svájci lágerben (Caux sur Montreux) töltött hónapok – utóbbinak a későbbi eseményekben lesz „új értelmezése” –, végül 1945 augusztusában a hazatérés Pestre.

A második rész („éjfél és hajnal közt”) már a fiatalember útkeresése, házassága (1946), a Külügyi Intézet tanfolyama (1947), majd a külügyi pálya, a moszkvai követség, a „bukás” – ebben játszott döntő szerepet a svájci tartózkodás –, majd amikor az ÁVH 1950. augusztus 30-án letartóztatta és internálta (Kistarcsa).

Három hónap munkanélküliség után az Országos Könyvtári Központ fogadja be: itt kezdődik az a pálya, melyen szenvedélyesen munkálkodik majd élete végéig. (Az OKK után a Népkönyvtári Központban, 1954 májusáig, rövid ideig az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani osztályán dolgozik, majd az MTA Közgazdaságtudományi Intézet könyvtárába kerül – közben a pedagógiai főiskolát is elvégzi estin, majd levelezőn.)

1960-ban került az Akadémia könyvtárába igazgatóhelyettesként – *Haraszthy Gyula* a vezető ekkor –, és igazgatóként folytatja egészen nyugdíjazásáig, 1996-ig. „Közben 1969-től hat éven át – helyettesének átadva az itteni könyvtárvezetői feladatait – az ENSZ genfi könyvtárának főkönyvtárosi posztját töltötte be.”

Ennek az időszaknak egy alfejezetet is szentelt (Hidegháború a katalógustérben); ez több szempontból is meghatározó volt későbbi pályájára. (Az olvasók zömét bizonyára a harmadik rész, az itt eltöltött időt elbeszélő *Kényszerpályám emlékezete* fogja a legjobban érdekelni.)

Munkásságának főbb eredményeit nehéz röviden felsorolni: a kutatóintézeti könyvtári hálózat kiépítése, egy kiadványsorozat, egy tudomány-szervezési periodikum elindítása, egy current contents kiadvány (HungInfo) létrehozása, az új, önálló könyvtárepület felépítése (1988-re), az Institute of Scientific Information Science Citation Indexének megvásárlása és szolgáltatása, integrált könyvtári rendszer (először a DOBIS/LIBIS, majd az Aleph) bevezetése, nemzetközi kapcsolatok kiépítése, tudományos fokozat(ok) szerzése, az egyetemi oktatásban való részvétel, és még folytathatnánk tovább.

.Az életrajz utolsó lapjai – már nyugdíjba vonulása után – keserű szájízzel íródnak, noha 1996-tól haláláig a *Pro Bibliotheca alapítvány* vezetőjeként még dolgozott a könyvtár negyedik emeletén, és – szokása szerint – nem mulasztotta el, hogy átnézze a könyvtár új könyvszerzeményeit, elsősorban a franciákat. (Ebben nemcsak betegsége, hanem a körülmények megváltozása, ha úgy tetszik a könyvtár nehézségei, a rendszer-váltás utáni fejlemények – infláció, csökkenő költségvetés, kényszerű létszámcökkentés stb. – is közrejátszottak.)

Az *Utóhangban* Dávidnak a Farkasréti temetőben elmondott búcsúztatója zárja a biográfiát. A *Függelék* néhány levele, dokumentuma és három vers (*Levéltár*), *Rózsa György műveinek válogatott bibliográfiája* és a *Felhasznált irodalom*, végül a *Névmutató* és a *Rövidítésjegyzék* teszi teljessé a könyvet. A címlap verziója bizonyítja azt a feltevést, hogy a kötet gondos nyelvi és tartalmi lektoráláson esett át, Rózsa György borítófedélre került fényképei pedig életének főbb szakaszait idézik fel.

Az önéletrajz csak egy szelete a könyvtáros pályának, és színezi annak háttérét. A további fontos adalékok Rózsa György könyvtári témájú írásaiból, elsősorban „*Tudományok és művészségek szeretete*” című gyűjteményes kötetéből (1986), valamint számtalan folyóiratcikkéből nyerhetők ki. Ezek tovább bővíthetik ennek a szakmai útnak a megismerését.

Jó lenne még több, hasonló mélységű és részletes életrajzzal találkozni a közelmúlt nagy könyvtárosairól!

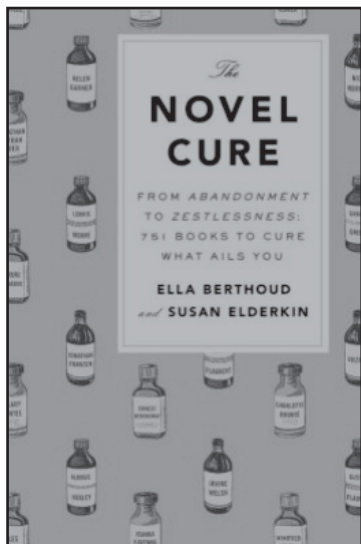
Murányi Lajos

Gyógyító könyvek

A könyv és az olvasás gyógyító ereje nem újkeletű felfedezés. Különböző szakterületek képviselői (pszichológia, pszichiátria, mentálhigiéne, könyvtár- és információtudomány, irodalomtudomány) megegyeznek abban, hogy a jól megválasztott olvasmány információt szolgáltat a helyzetfelismeréshez és értékeléshez, elgondolkodtat, reflektálásra és önmagunk megismerésére készítenek. Az olvasmány formájában megfelelő pillanatban érkező segítség betekintést nyújthat mások megoldásai-

ba hasonló dilemmák esetében, új értékekkel és magatartásokkal ismertethet meg, és segíthet a megoldások keresésében és mérlegelésében. Egy szakértők által válogatott, terápiás célra összeállított könyvgyűjteménynek ugyanúgy helye lehet a közönyvtárakban, mint az orvosi váróteremben. A biblioterápia a gyakorlatban többféle módon értelmezhető. Mint receptív módszer olvasásterápiaként alkalmazható egyéni vagy csoportos formában. A szakember, például pszichoterapeuta vagy addiktológiai konzultáns

The novel cure: From abandonment to zestlessness. 751 books to cure what ails you. / Ella Berthoud ; Susan Elderkin. – New York : Penguin Press, 2013. – 432p. ISBN 978 1 59420516 3. ebk. ISBN 9781101638750.

által előírt biblioterápia klinikai gyógymódként is használatos. Az önsegítő írásművek révén az egyén önmaga is kísérletezhet a könyv gyógyító hatásával. A kreatív és produktív megközelítések a csoportos olvasás- és írásterápiát művészetterápiaként értelmezik. Könyvtárosként a biblioterápia kihívásaival talán leggyakrabban informálisan, közösségi elemmel gazdagítva találkozzunk könyvtári olvasóklubokban, illetve a tájékoztatópultnál.

A könyvtáros gyakran kényszerül az alkalmi biblioterapeuta szerepébe. A közkönyvtárak polcain minden bizonnyal ott sorakoznak azok a könyvek, amelyeket az olvasó figyelmébe lehetne ajánlani terápia céljából. Az olvasó és a könyv között azonban egy láthatatlan szakadék képződik, különösen kényes témák esetében, mint a szenvedélybetegségek és mentális problémák. Az olvasó nem szívesen osztja meg efféle gondjait egy olyan környezetben, ahol esetleg az nem marad titokban. Ilyenkor bizony jól jönne egy forrás, aminek segítségével a biblioterápiás olvasói igényeket viszonylag könnyen ki lehetne elégíteni. Egy nyomtatott vagy elektronikus tájékoztató anyag nagy segítség lehet a könyvtár bármelyik munkatársa számára, akinek feladata, hogy az érdeklődő könyvtárlátogatót a neki megfelelő könyvek felé irányítsa. Egy jól összeállított gyűjteményben maga az olvasó is tallózhat a számba jöhető olvasmányok között. Egy ilyen hiánypótló könyv az angol nyelvű *Novel cure* című kézikönyv, ami a világirodalomból válogatott szépirodalmi műveket tár a nagyközönség elé, mint esetleges választási lehetőséget különféle problémáink olvasásterápiás gyógyítására. A könyv nemcsak biblioterápiás iránytűként szolgál, hanem az állománygyarapításhoz is jó kiindulópont lehet.

A könyv teljes címe angol nyelven kissé patetikus hangzik: *The novel cure: from abandonment to zestlessness: 751 books to cure what ails you*, vagyis *Regénykúra: az elhagyatottságtól a kedvtelenségig: 751 könyv, amely kigyógyít betegségedből*. A cím magyarázatához tartozik a „novel cure” mint szójáték. A *novel* szó angolul a „regény” jelentés mellett „újdonság”-ot is jelent, vagyis a cím szerint a regénykúra újszerű megoldásként tekinthető. A címben szereplő két állapot, az elhagyatottság és a kedvtelenség, csupán az angol szó kezdőbetűje miatt került a címbe. Az A-Z lista angolul, az ábécére utalva, azt kívánja illusztrálni, hogy egy átfogó, lexikonszerű gyűjteményt vehet kezébe az olvasó. Ha magyarra kellene átültetnünk a címet, talán az *Ablak-zsiráf regénykúra: 751 könyv bármilyen tünet kezelésére* lenne a megfelelő fordítás.

A jelentős biblioterápiai gyakorlattal rendelkező művész-tanár és író-tanár szerzők speciális orvosi kézikönyvnek tekintik művüket, amelyben nagyban eltérnek a hagyományos medicina előírásaitól. Először is, nem tesznek különbséget testi és lelki fájdalom között. Bevezetőjük szerint az olvasó minden bizonnyal megtalálja a megfelelő könyvet mind a törött láb, mind pedig a megtört szív panaszainak orvoslására. A gyűjtemény figyelembe veszi az

élet kisebb-nagyobb eseményeinek testet-lelket megterhelő velejáróit, és olvasnivalót javasol azoknak is, akik lakhelyet vagy munkahelyet változtatnak, a nagy Ő-t keresik, életközepi válságban szenvednek, vagy éppen szeretteik elvesztését gyászolják. A másik, a hagyományos gyógymódotól való ennél is nagyobb eltérés maga a terápia: a gyógyír nem a patikában vagy az orvosnál keresendő, hanem a könyvesboltban és a könyvtárban. Az önségítő, szándékosan terápiás céllal írt munkákat kiegészítve, a szerzők arra vállalkoznak, hogy évszázadok hagyományát követve szépirodalmi műveket ajánlanak a testi-lelki nyavalyákkal küzdők figyelmébe mint egyik lehetséges gyógymódot. Saját pácienseikkel és klienseikkel szerzett tapasztalataik arról győzték meg a szerzőpárost, hogy olykor maga a történet vagy a szereplő karaktere, olykor pedig a szöveg lendülete vagy bája mozdítja ki az olvasót az adott állapotból, és lendíti túl a nehézségen, aminek eredményeként képes lesz a világot egy újabb nézőpontból szemlélni. A javasolt recept egyszerű: egy regény, rendszeresen fogyasztva. Ígéretük szerint némelyik kúra azonnali és teljes gyógyulást eredményezhet, míg más művek enyhét nyújthatnak a legnagyobb fájdalom idején, például egyszerűen annak beláttatásával, hogy mások is hasonló cipőben járnak. Azonban a tünetek súlyosságát mindegyik gyógyító könyv csökkenteni fogja, ha bár csupán átmenetileg is, az irodalom hatalma és ereje révén, aminek segítségével figyelmünket más irányba terelhetjük el. A gyűjtemény könyvismertetései a mű rövid tartalmi vázлата mellett megindokolják a választást is, gazdagon tarkítva jegyzetekkel és utalásokkal, sokszor humoros formában.

A könyv szerkezete szokatlan. Az A–Z lista nem műfajilag, hanem problémák és tünetek szerint csoportosítja az olvasnivalókat, és a listán nem szereplő szó esetében a megfelelő szócikkhez irányít. Így például az önbizalomhiányban szenvedők a következő szócikkek közt kereshetnek: alacsony önértékelés, szégyenlősség, követelőzés, kockázatvállalás hiánya, kicsúfolás, félelem a konfrontációtól, gyávaság, pesszimizmus, Carpe diem-kudarcs és csábítási

képesség hiánya. A szócikkek általában egy-egy alapvető regényt ajánlanak, például pesszimizmus ellen Defoe *Robinson Crusoe*-ját, túlzott optimizmusra Voltaire *Candide*-jét, de lehetnek további ajánlott olvasmányok is. Az alkoholizmusra például egy Stephen King regény és Malcolm Lowry *Vulkán alatt* című műve mellett egy magyarra még le nem fordított, de a hosszútávfutók körében kultikus műnek számító *Once a runner* (kb. Örök futó) című John Parker-könyvet ajánlanak, aminek alapján az olvasó teljesen megváltoztathatja az életét teste és szervezete megértése révén, és a határok nem ismerésének pozitív irányba történő változtatásával. Ugyanaz a regény több problémára is javasolható, amint ez a könyv végén lévő szerzői és címmutatóból kiderül. Példaként említhetjük a *Száz év magányt*, amit halálfélelem ellen és a húszas éveiket taposók számára egyaránt javasolnak. Kerouac *Úton* című klasszikus művét a rendmániásoknak ajánlatos elolvasni, de hangoskönyvként dühös autósoknak is javasolt. A legtöbb bajra ajánlatos művek között van az *Anna Karenina*, *Az öreg halász és a tenger* és *A nagy Gatsby*. Az egy tünetre legnagyobb számban ajánlott könyvek listáján a pálmát az a tizenhat mű viszi el, amelyekkel az orgazmussal kapcsolatos problémákat kívánják orvosolni; e listát a *Lady Chatterly szeretője*, az *Ulysses*, az *O története* és a *Fanny Hill* vezeti.

A szerzők még az olvasással kapcsolatos nehézségekre is szolgálnak tanáccsal: például, amikor nincs időnk olvasni, vagy épp szégyelljük a könyvet, amit olvasunk. A könyvborító lecserelése mellett elégedetten láttam az általam már korábban és javasolt megoldást, olvassunk e-könyveket! Találhatunk szépirodalmi műveket olyan alkalmakra is, amikor elalvási nehézségekkel küzdünk, nyaralni megyünk, vagy éppen a halálos ágyon fekszünk. Ez utóbbi nem vicc, hiszen az örökérvényű tanács szerint mindig olyan könyvet illik olvasnunk, ami jó színben tüntet fel bennünket, ha esetleg olvasás közben érne bennünket a halál. Vannak persze egyéb sznob megjegyzések is a könyvben, mint például lista a tíz legjobb regényről, amelyek segítségével műveltnek tűnhet az ember. Az

ajánlatok között fedezhetjük fel *A varázshegyet*, a *Háború és békét* és az *Üvöltő szeleket* *A nagy Gatsby* és a *Moby Dick* mellett. A szerzők meggyőződése szerint az olvasni kevésbé szeretők is találnak az ajánlottak között olyan regényt, amelytől kedvet kapnak az olvasásra. Vannak könyvek viccesebb és hétköznapiabb helyzetekre is, mint például a mellékhelyiségben olvasandó művek (ha Beckett, Vonnegut, Ondaatje és és Italo Calvino tudná, hogy hova jutottak!) Két másik érdekes lista arra szolgál, hogy milyen regényekkel ébreszthetjük fel az olvasókedvet partnerünkben. A férfiaknak szánt listán a *Huszonkettes csapdája* mellett ott szerepel *A rózsza neve*. Némely esetben kétely ébredhet az olvasóban az ajánlás és a gyűjtemény komolyosságát illetően. Valóban létezik-e olyan könyv, amitől enyhülnek panaszaink aranyér, izzadás, horkolás vagy épp az orrunk méretének és formájának nem megfelelő volta esetén? Csuklásra a tíz legsokkolóbb regény listáját ajánlják, a vérnyomás csökkentésére pedig egy másik

listáról válogathatunk. Tényleg segít-e az *Anna Karenina* a fogfájáson? Elmúlik-e a büntudatunk a *Bűn és bűnhődés* elolvasása után? Használ-e a *Zabhegyező* a serdülőknek, a *Bováryné* a házasságtörőknek vagy a *Don Quijote* a letargiában szenvedőknek?

Végezetül álljon itt a leggyakrabban előforduló írók névsora: *Ernest Hemingway, Lev Tolsztoj, Jane Austen, Scott Fitzgerald, John Steinbeck, Saul Bellow, Charles Dickens, Virginia Woolf, Milan Kundera, Thomas Mann, James Joyce* és *P. G. Wodehouse*. A lista jól jelzi, hogy a kortárs angolszász prózai művek mellett a világirodalom klasszikusai jelentős számban szerepelnek ajánlott olvasmányként. A kulturális sokféleség és ízlésbeli változatosság jegyében nyugodt szívvel ajánlható a könyv az olvasók és könyvkiadók figyelmébe, ha az adott tünet az olvasnivaló kiválasztásának nehézsége és a könyvpiacon való tájékozódás képtelensége. Szívesen látnánk egy hasonló magyar nyelvű gyűjteményt is.

Hajnal Ward Judit

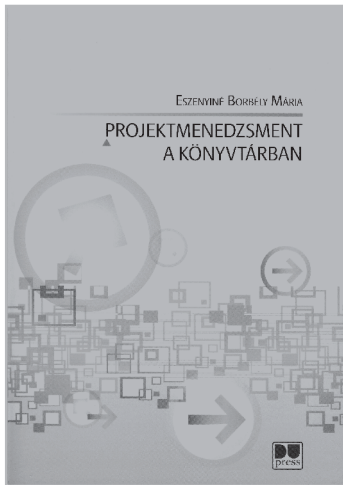

Elindult az ELDORADO dokumentumküldő rendszer

2015. április 29-én az OSZK-ban ünnepélyesen megnyitották az ELDORADO rendszert (Elektronikus Dokumentumküldés Országos Rendszere, Adatbázisa és Dokumentumtára). A rendszer a magyarországi könyvtárak könyvvállományának és a kapcsolódó könyvkiadók köteteinek elektronikus elérését is lehetővé teszi. A kétéves fejlesztés során létrehozott szolgáltatás nagy erénye, hogy lehetőséget ad a szerzői jog által védett tartalmak jogtisztta hozzáféréséhez, mivel része egy jogi modul, és a legális felhasználást a digitális jogkezelési technológia garantálja. Az OSZK-ban egy szerzői jogi munkacsoport is foglalkozik a jogosultak felkutatásával.

Elérhetőség: www.eldorado.oszk.hu.

(Forrás: <http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/kulturaert-felelos-allamtitkarsag/hirek/elindult-az-eldorado-konyvtari-e-dokumentumkuldo-rendszer>)

Projektmenedzsment a könyvtárban / készítette Eszenyiné Borbély Mária. – Debrecen : University Press, 2014. – 86 p. ISBN 978 963 318 423 3
Elektronikusan:
www.inf.unideb.hu/~borbelym/konyv_vegleges.pdf

Útmutató a projektmenedzsment könyvtári alkalmazásáról

A könyv megírását kettős cél motiválta, írja bevezető gondolataiban a szerző: egyrészt a vonatkozó elméleti ismeretanyag közlésével és a megértést nagymértékben megkönnyítő esettanulmányok szerepeltetésével támogatni kívánja a felsőfokú könyvtárosképzésben részt vevő hallgatók tanulmányait, másrészt pedig elméleti és gyakorlati útmutatóként segíteni szeretné a gyakorló könyvtáros szakemberek témában való eligazodását. A kettős cél nagyszerűen megvalósul ebben a kötetben, mely tehát tankönyv az egyetemi hallgatók számára és útmutató a könyvtáros továbbképzésben.

A téma rendkívül aktuális, gazdag szakirodalmát találjuk ma már a hazai könyvkiadásban is. Az Akadémiai Kiadó projektmenedzsment útmutatója (*PMBOK Guide – A guide to the project management body of knowledge*) több mint harminc éve alapvető forrásmű, már az 5. kiadáson is túl van. Az általános projektmenedzsmentről szóló könyvek nyomán sorra fedezhetjük fel az egyes szakterületekre adaptált munkákat (gazdasági, mezőgazdaság, mérnöki szakterület), de tanúi lehetünk a felsőoktatás számára kidolgozott tankönyv, jegyzet jellegű munkáknak is. Készült ilyen a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán, a Nyíregyházi Főiskolán, a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Főiskoláján, az EDUTUS Főiskolán vagy a Budapesti Kommunikációs Főiskolán, hogy csak néhányat említsünk. Ebbe a sorba illeszkedik *Eszenyiné Borbély Mária* kötete, mint a Debreceni Egyetemi Kiadó által megjelentetett, egyébként pedig az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma által is támogatott munka. Ezt a tankönyvet az ismertetés elején idézett kettős célkitűzés emeli ki az előbbieken említett oktatási célú könyvek közül. A szerző ugyanis egyetemi oktatóként, kutatóként, valamint könyvtárosi és könyvtárvezetési tapasztalatokkal rendelkező gyakorlati szakemberként „szakmára szabottan” tudja közel vinni ezt az új-szerű témát célközönségéhez.

Eszenyiné Borbély Mária maga is részese volt annak az egy-másfél évtizedes folyamatnak, melynek során sikerült a minőségi szemléletet megismertetni, elfogadtatni és megvalósíttatni a könyvtárakban, a könyvtárosok körében. Majd pedig annak, hogy szinte a minőségbiztosítás jelentőségének felismerésével egy időben érkezett meg hozzánk – az Európai Unióhoz tartozásunk velejárójaként – a rendszeres, szakszerű pályázati tevékenység végzésének követelménye is. Mindkét feladattal meg kellett ismerkednünk, meg kellett birkóznunk, hiszen versenyképességünk érdekében alkalmaznunk kellett. A 2003-tól 2013-ig tartó két rendkívül fontos stratégiai időszakban a könyvtári intézményrendszerben, a könyvtári szervezetekben, a finanszírozásban és a képzésben is olyan alapvető és átfogó változások zajlottak le, melyek új típusú munkaszervezést, munkastílust, kapcsolatrendszert, könyvtárosi kompetenciákat és tulajdonságokat igényeltek. És ezekről az „újdomságokról” már beszélni is másképp kellett és lehetett: azaz, a szakma nyelvezete, szókinccse, fogalomrendszere és gondolkodásmódja is megváltozott. Nem ritkán éppen a tevékenység és az elmélet azonosítása okoz problémát még ma is a könyvtárosoknak. Ehhez a fennálló problémához nyújt egyedülállóan jól megoldott segítséget a könyv. Színesen, szemléletesen, közérthetően „adagolja” az ismeretanyagot, s közben folyamatosan segít összeegyeztetni a korábbi tudással és a mindennapi gyakorlattal.

Mivel nálunk úgy alakult, hogy a minőségbiztosítás ismeretelemei előbb jutottak el a könyvtárosokhoz, így a szerző a projektmenedzsment témakörének tárgyalását ebből kiindulva, erre építve, a minőségi szempont következetes érvényesítésével valósítja meg. Definíciója szerint maga a projekt-fogalom tehát egy kitűzött cél megvalósítása érdekében kölcsönösen egymásra ható tevékenységek csoportja, amely magában

foglal idő-, költség-, erőforrás- és minőség tényezőket. A minőségi tényező annak kifejezésére szolgál, hogy a projekt eredményeként létrejövő termék, szolgáltatás hogyan viszonyul a projekt céljaként megfogalmazott elvárásokhoz.

Az első esettanulmány megfogalmazásával már csatát nyert a szerző. Minden könyvtáros számára jól ismert, gyakori, mondhatjuk tipikus könyvtári tevékenységet választott a projekt témájául: egy éves időtartamra kiterjedő, több könyvtár közreműködésére épülő olvasásfejlesztő, olvasást és könyvtárhasználatot népszerűsítő kampányt, programsorozatot. A célkitűzést összefoglaló első bemutatás után a következő esettanulmányok tovább részletezik, bővítik a fiktív programsorozat megvalósításához szükséges háttér ismereteket, adatokat, körülményeket, és közben lépésről lépésre végigvezetik az olvasót a teljes projekt fázisain. Így végül annak minden részletében eligazodunk, tudatosodnak a tevékenységek okai és következményei, tanulságai. Talán csak a projektzárás, projekt értékelés szakaszával foglalkozik egy kicsit röviden a szerző, pedig az eredmények sok szempontú, sok dimenzióban történő elemzése még nem elég erős oldala a hazai könyvtári gyakorlatunknak.

Összességében a projektmenedzsment folyamata rendkívül logikusan, pedagógiai körültekintéssel elővezetve tárul fel a szemünk előtt. A feladatcsoportokhoz kapcsolódó, nagyrészt új elméleti ismeretek bemutatását az alkalmazható, alkalmazandó eljárások gyakorlatias ismertetése kíséri, ezeket együttesen pedig az esettanulmányok teszik könnyen befogadhatóvá.

Sok hasznos továbbképző tanfolyam, előadás, tréning fog tudni építeni e könyv feldolgozására. Igazi örömmel töltött volna el, ha ez a könyv a Könyvtári Intézet „*Továbbképzés felsőfokon*” című, egykori sorozatának darabjaként jelenhetett volna meg.

Bartos Éva